

Työnantajien näkemyksiä ja kokemuksia erityistä tukea tarvitsevien työllistämisestä

Anna-Liisa Lämsä
KT, TYP-verkostopäällikkö

Pohjois-Pohjanmaan työllistymistä
edistävä monialainen yhteispalvelu

Työnantajakysely ja työnantajien haastattelut

Työnantajakysely 161 vastaajaa ja 51 työnantajan haastattelu

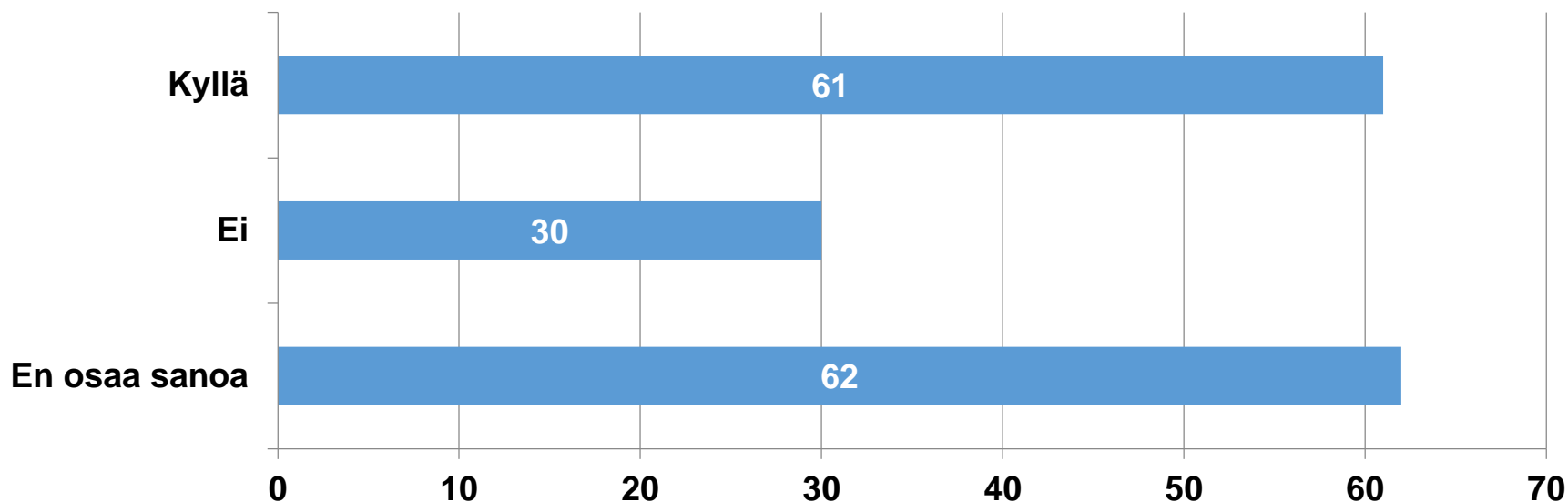
Mitkä tekijät edistävät tai rajoittavat erityistä tukea tarvitsevien nuorten työllistymistä?

Millaisia kokemuksia ja näkemyksiä työnantajilla on erityistä tukea tarvitsevien nuorten työllistämistä?

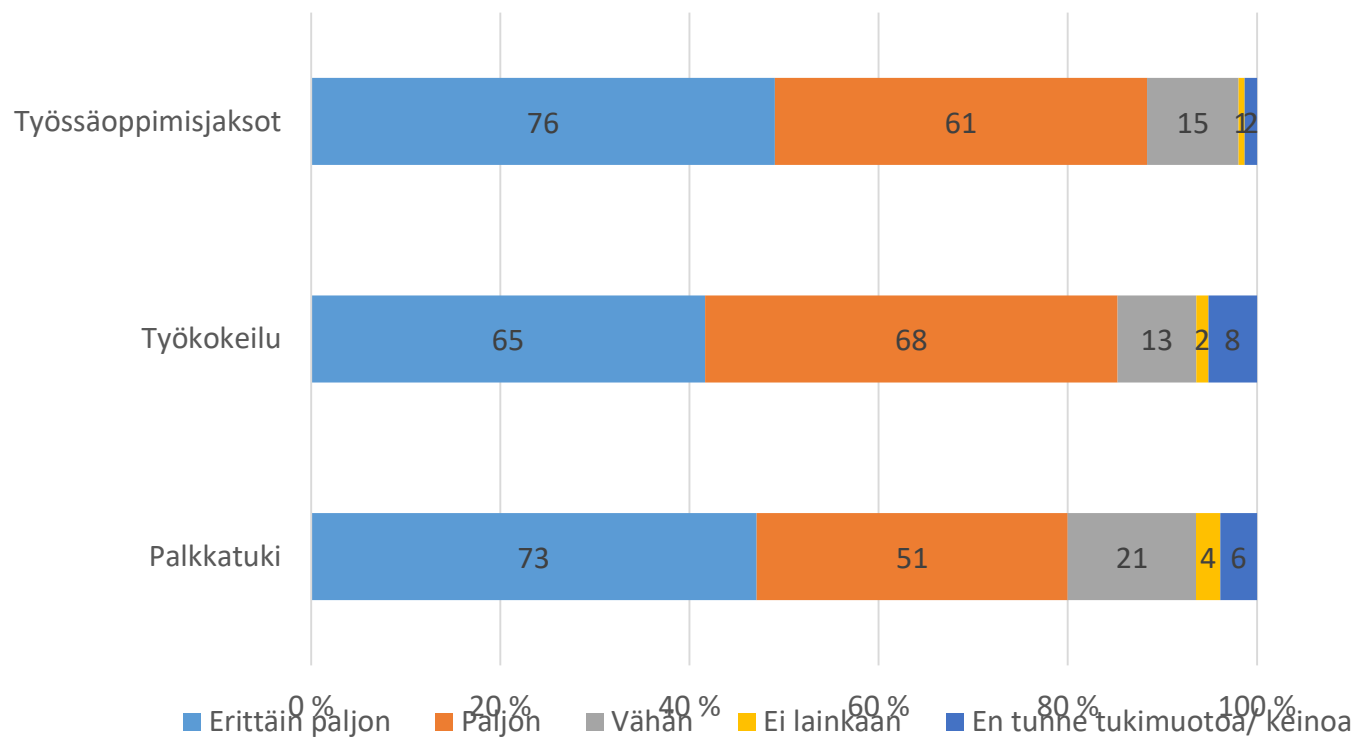
Työllistymis- mahdollisuuksiin vaikuttavat tekijät

Työnantajien suhtautuminen erityistä tukea tarvitsevien palkkaamiseen on pääsääntöisesti positiivista. Tästä huolimatta erityistä tukea tarvitsevan on usein vaikea löytää työpaikka ja moni työnantaja ei osaa sanoa, pystyisikö palkkaamaan erityistä tukea tarvitsevia

Merkittävimmät tukimuodot ja työllistymisen edistämisen keinot

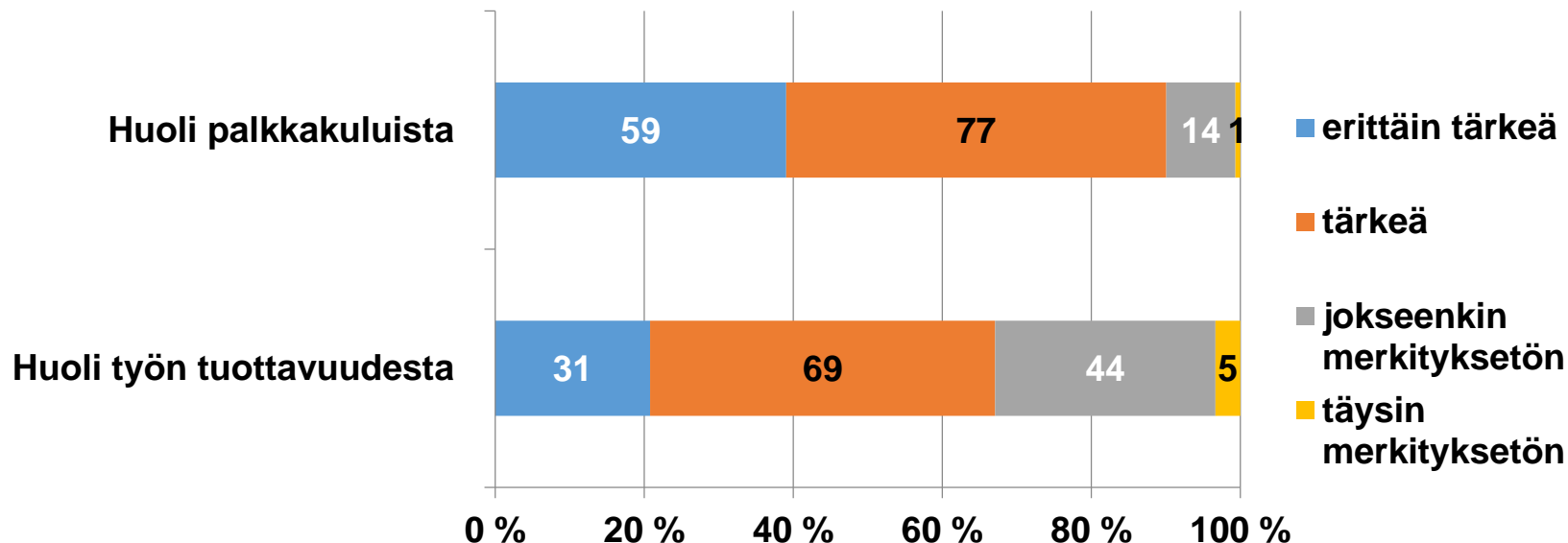

Työssäoppiminen ja työkokeilut

Työssäoppimisjaksot ja työkokeilut toimivat reittinä työhön. Ne ovat ikään kuin pitkiä työhaastatteluita, joiden aikana työnantaja saa kuvan siitä, mitä nuori osaa, mitä asioita on otettava huomioon hänen työtehtäviään määritettäessä ja missä tilanteissa hän kenties tarvitsee tukea

Työssäoppimisjaksoista saadaan suurin hyöty silloin, kun työnantajalla alun alkaen selkeä kuva nuoren osaamisesta ja tuen tarpeista sekä työssäoppimisjakson tavoitteista → oppilaitoksen kanssa tehtävän yhteistyön merkitys. Nuoren soveltuvuus alalle ja tavoitteiden realismi

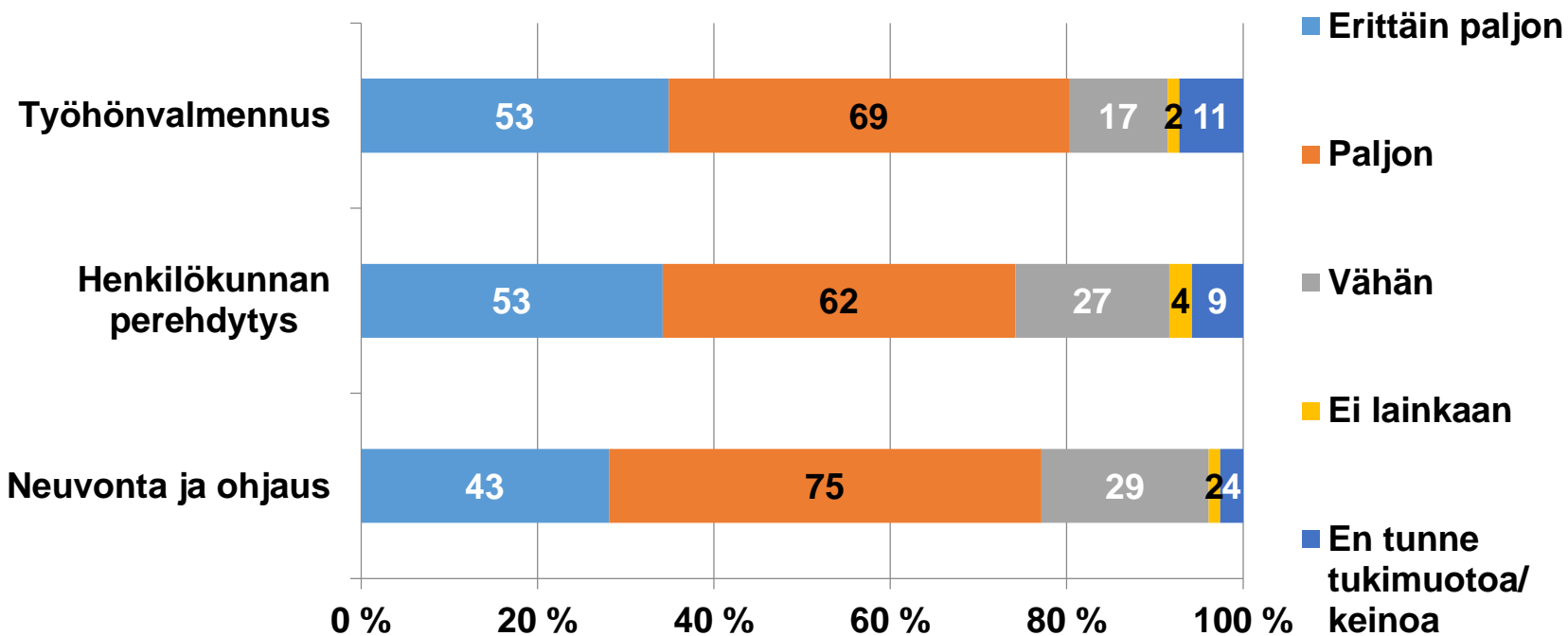
Työllistäminen resurssikysymyksenä

Erytisesti pienillä työpaikoilla palkkaaminen on ennen muuta resurssikysymys → palkkatuki vaikuttaa merkittävästi työllistämismvalmiuteen

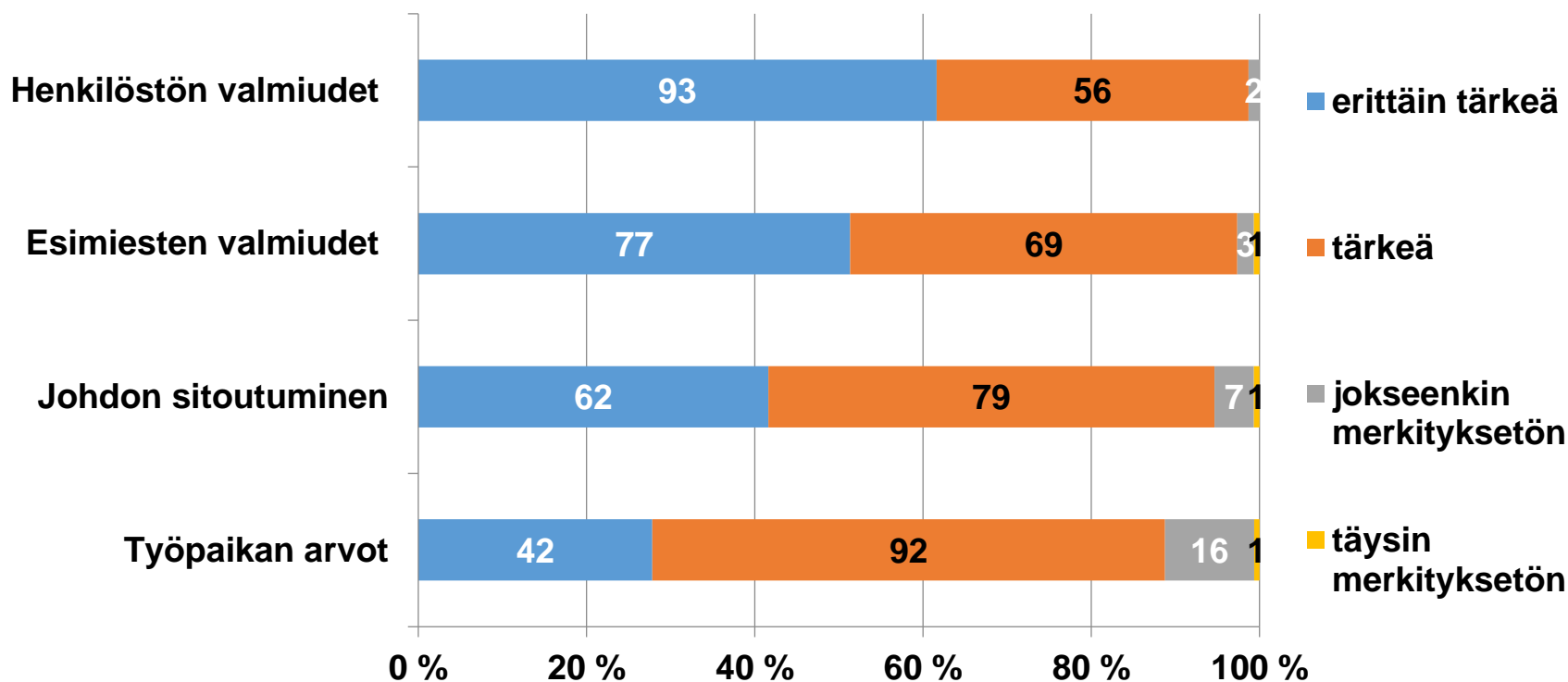
Palkkatuessa tulisi huomioida nuoren palkkaamisesta aiheutuvat kustannukset ja mahdollinen lisätyö ja nuoren tuen tarve. Tuen hakeminen ei saa olla liian työlästä

Työllistämismahdollisuuksien vaikuttavat myös

Työhönvalmennus madaltaa erityistä tukea tarvitsevien palkkaamisen kynnystä.
Työpaikoilla tarvitaan tietoa, mitä erityistä tukea tarvitsevan työllistäminen tarkoittaa

Työpaikan arvot, asenteet ja valmiudet työllistämismahdollisuuden vaikuttavina tekijöinä

Työllistämishaluttomuudessa on usein kyse tiedon ja kokemuksen puutteesta
Sitä, mitä ei tunneta pelätään ja siihen suhtaudutaan ennakkoluuloisesti

Kokemuksia erityistä tukea tarvitsevan työllistämisestä

Hyvät kokemukset:

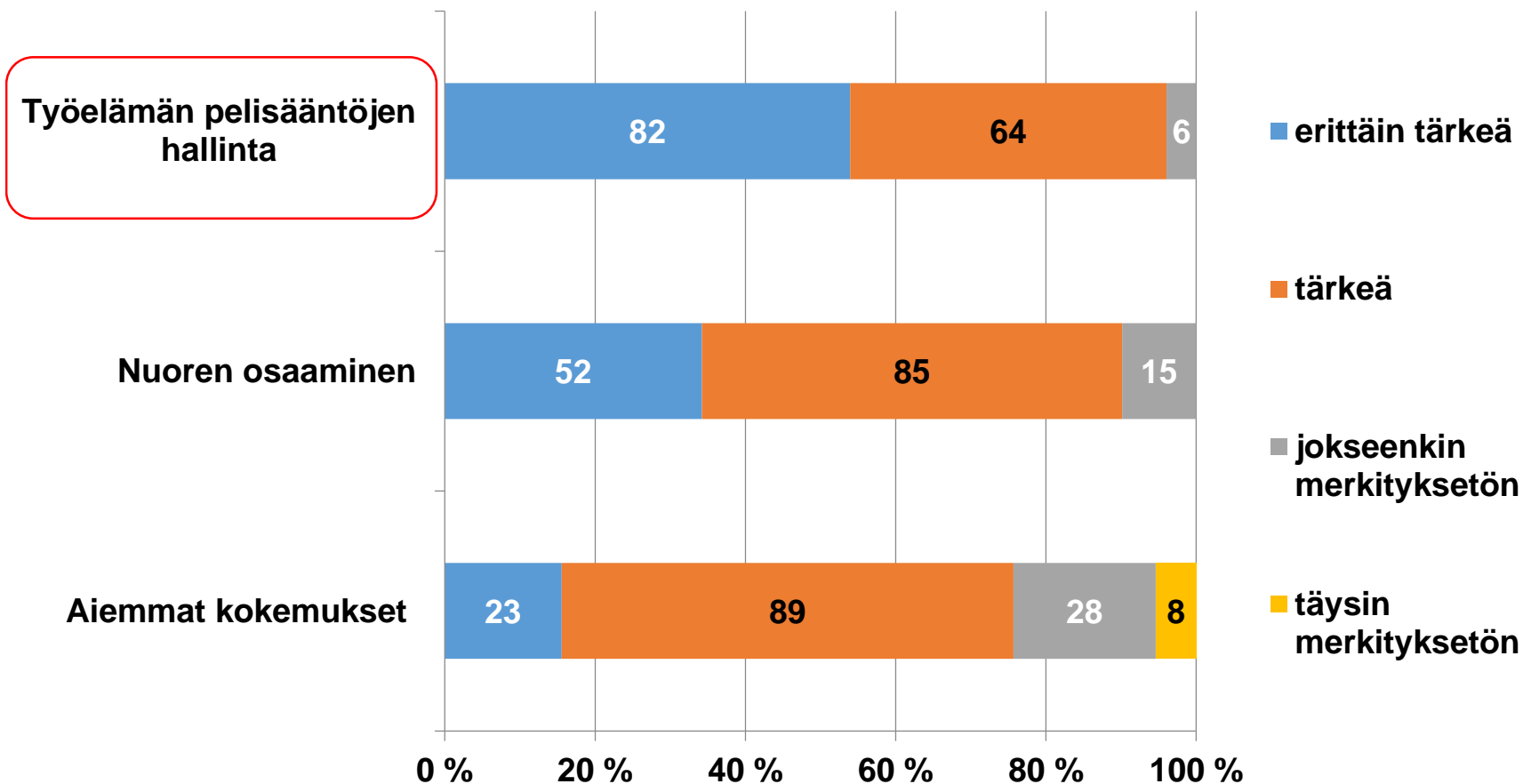
Toimipaikassamme on töissä vakituksessa työsuhteessa erityistä tukea vaatinut henkilö. Hän on erittäin lahjakas asiakaspalvelija ja alalle ammattikoulutettu työntekijä, jonka henkilökohtainen osaaminen paikkaa muita puutteita.

Työntekijä oli aina hyvällä tuulella töihin tullessa ja oli iloinen saadessaan tehdä jotain hyödyllistä työtä.

Avainasemassa työntekijän vahvuudet ja se, että hän on oikeassa paikassa

Kokemukset ovat negatiivisempia, jos työelämän pelisäännöt ovat työntekijällä haussa. Tämä ei ole vain erityistä tukea tarvitsevien ongelma, vaan ongelmia on usein myös normaalien nuorien kanssa

Palkkaamisvalmiuteen vaikuttavat tekijät (työnhakija)

Työnantajien odottama osaaminen

Ammattialan perustaidot – työhön opitaan työtä tekemällä
Työelämäosaaminen – TYÖELÄMÄN PELISÄÄNNÖT!

- työaikojen noudattaminen
- poissaoloista ilmoittaminen
- kännykän käyttö työaikana

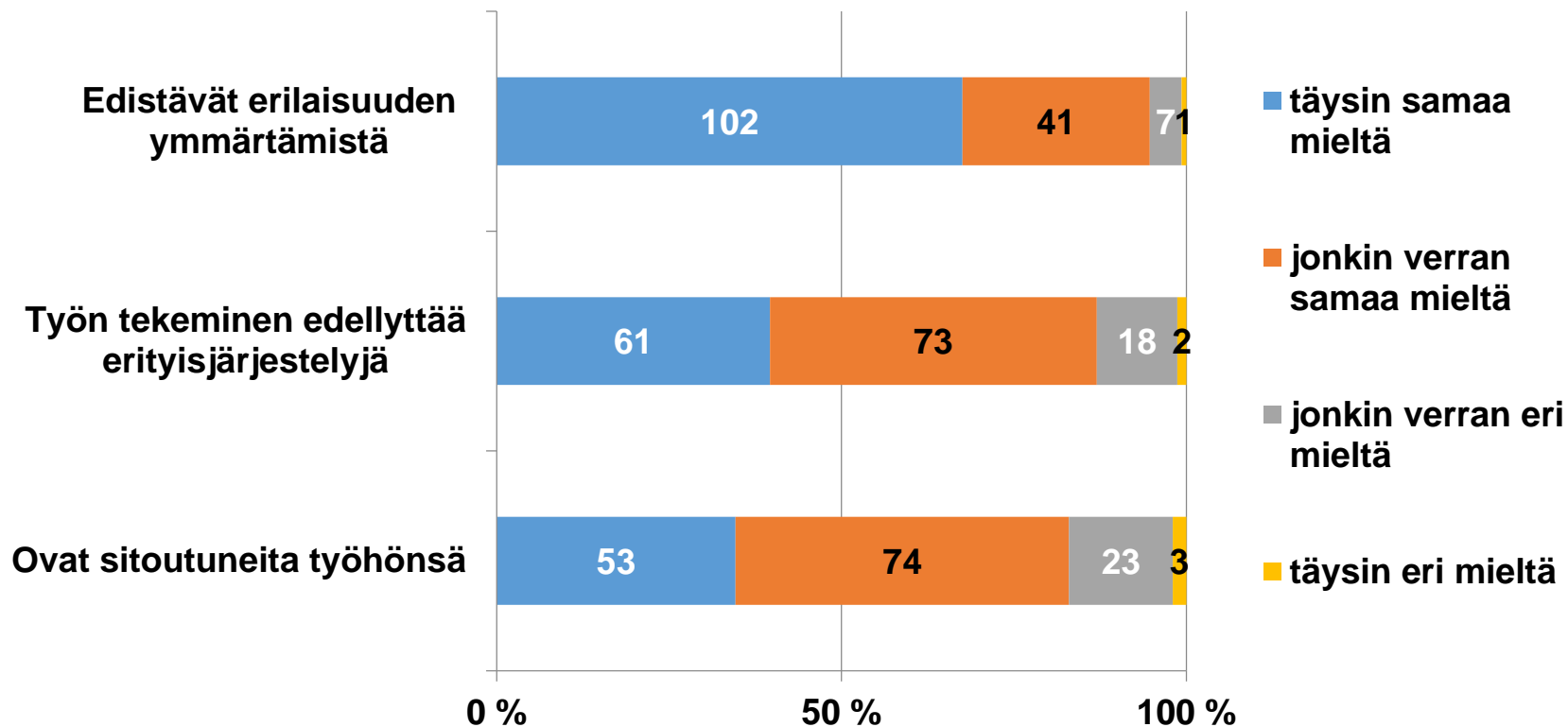
Asiakaspalveluosaaminen

Työturvallisuusosaaminen

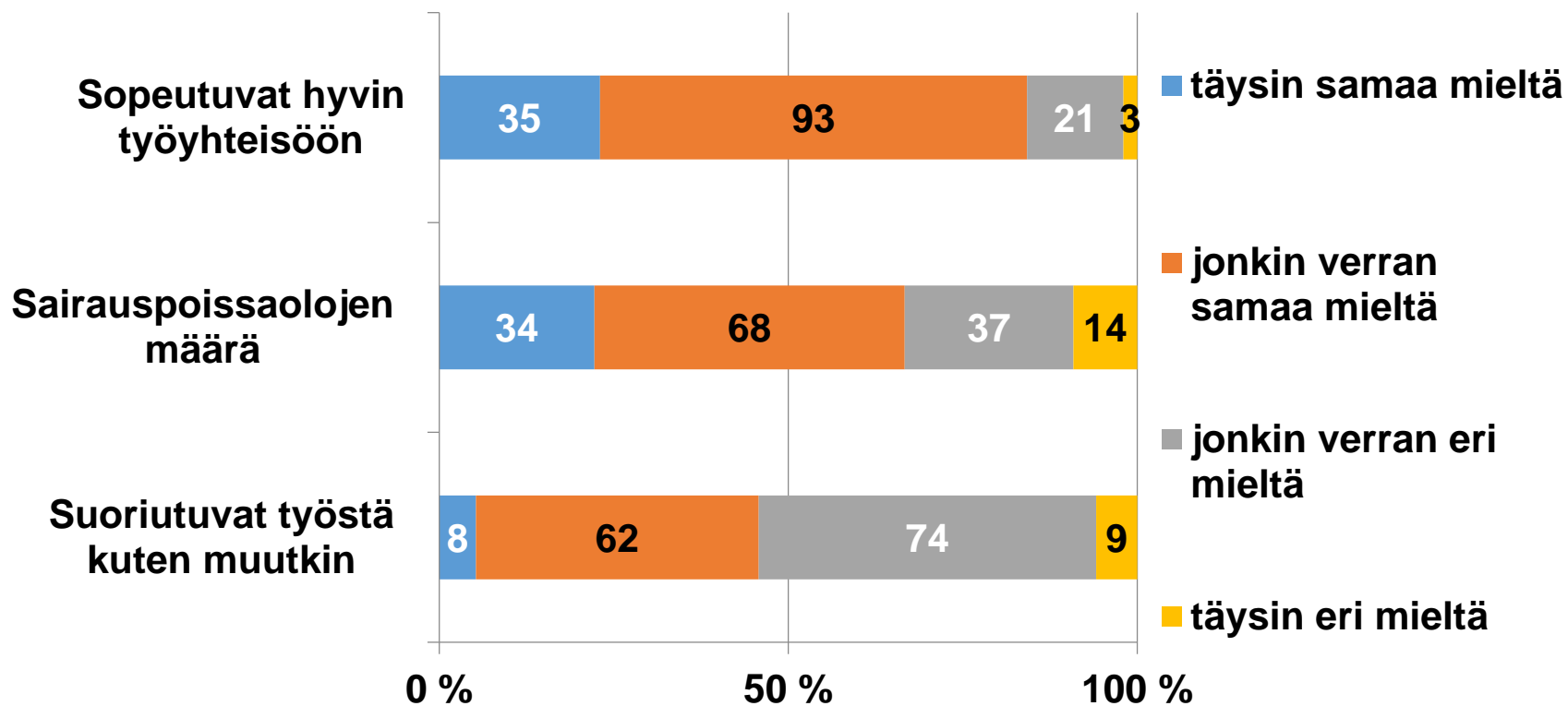
Halu oppia ja tehdä työtä

Kyky itsenäiseen työskentelyyn ja valmius kysyä ja pyytää apua, jos ei tiedä mitä tehdä

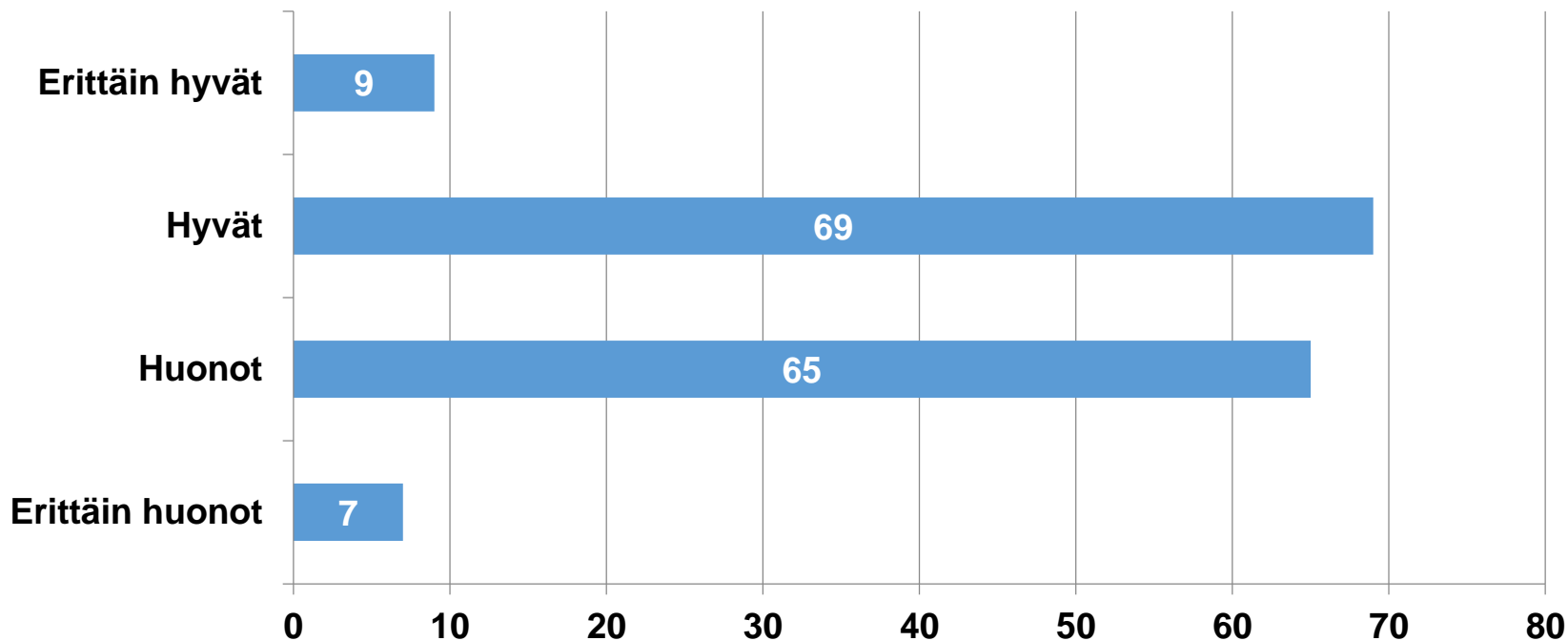
Erityistä tukea tarvitsevat työntekijöinä

Erityistä tukea tarvitsevat työntekijöinä

Työnräätälöinnin mahdollisuudet

Soveltuvia työtehtäviä löytyy eri aloilta, esimerkiksi varastosta, keittiöstä, astiahuollosta, siivouspalveluista, kotipalveluista, kiinteistöhuollosta, tallista, puutarhalta, metallialan yrityksestä ja päivähoidosta

Tukien valmistaminen sylinterien kuljetusta varten

**Tukien
leikkaus
määrämittaan**

**Lovien ja
yrityksen
koodin
piirtäminen
mallineella**

**Lovituksien
leikkaus
(raakaleikkaus)**

**Lovituksien
hiominen
lopulliseen
muotoon**

**Tukien
kasaus lavalle
ja paketointi**

Työllistämismahdollisuudet

Vaikka monilla tukimuodoilla on suuri merkitys erityistä tukea tarvitsevien nuorten työllistymisessä, ei työllistäminen viime kädessä ole tukimuodoista kiinni

Työnantajan lähtökohtana ei ole erityistä tukea tarvitsevan työllistäminen tai tuen saaminen työllistämiseen, vaan työvoima tarve ja soveltuvan henkilön palkkaus olemassa olevaan työtehtävään.

Kaiken pitää lähteä siitä, että työllistettävä kykenee hoitamaan työnsä ja hänen palkkaamisensa on työnantajalle taloudellisesti kannattavaa.

Aiemmat kokemukset työllistämisestä

Työnantajat, joilla on erityistä tukea tarvitsevia työntekijöitä ja työnantajat, jotka ovat palkanneet työpaikalla työssäoppimassa tai työkokeilussa olleita erityistä tukea tarvitsevia henkilöitä, ovat valmiimpia palkkaamaan erityistä tukea tarvitsevia nuoria kuin ne työnantajat, joilla ei ollut kokemusta asiasta

Yhtenä palkkaamiskynnystä alentavana tekijänä on myös se, että työtä hakeva erityistä tukea tarvitseva on työnantajalle tuttu

Mitä erityistä tukea tarvitsevan työllistäminen käytännössä?

Työnantajan näkökulmasta avainkysymys on, mitä erityistä tukea tarvitsevan nuoren työllistäminen tarkoittaa käytännössä.

- mitä nuoren erityisen tuen tarpeet ovat
- miten ne vaikuttavat hänen työskentelyynsä
- mitä nuoren palkkaus maksaa
- mitä tukia nuoren palkkaukseen on mahdollista saada
- mitä asioita työnantajan olisi hyvä huomioida nuoren ohjauksessa
- mitä erityistä tukea tarvitsevan ohjaus edellyttää perehdyttäjältä.

Työnantajille tiedottaminen

Helposti löydettävä ja selkeä tietopaketti

- Työllistämisen tukimuodot
- Erityisen tuen tarpeet, niiden vaikutukset työntekoon
- Erityistä tukea tarvitsevan nuoren ohjauksessa huomioitavat asiat

Yksittäistä nuorta koskevissa kysymyksissä tiedonjakajina ja ohjauksen ja neuvonnan antajina TE-toimistot, ammatilliset oppilaitokset ja työhönvalmentajat, mutta myös erityistä tukea tarvitsevat nuoret itse

Paikka, mistä kysyä neuvoja ja apua ongelmatilanteissa